

FORÅR FOR PUTIN

Af Asger Aamund, den 28. marts 2014

Foråret er på vej. Der er anemoner og grønne knopper overalt. Vi kan glæde os over, at der nu er få måneder til, at vi atter står ved Sankthansbålet og synger "Vi vil fred her til lands." Og det er lige, hvad vi vil. Fred for enhver pris. Også om det skal koste frihed og råderum for os selv og nationen. Efter murens fald i 1989 er Vesteuropas borgere lullet ind i en forestilling om, at de militære konfrontationer er fortid bortset fra oprydningsaktioner mod islamister og andre terrorgrupper. Ellers ånder alt fred og samarbejde. Og så kommer Putin med nøgen overkrop og ødelægger det hele. Vores sarte, konfliktsky sjæle kan slet ikke rumme krisen uden at presse den ind i vort sædvanlige kliché-univers: Goldman Sachs er ond. Den offentlige sektor er god. Putin er ond. Ukraine er god. Vi klynker og vrider vores hænder, fordi vi er rådvilde og bange for ufred. Vi vil gerne straffe den onde og belønne den gode, men det kan jo blive farligt, så vi må nok hellere lade som ingenting.

Nu handler politik ikke om moral, men om magt. Al politik går ud på at erobre magten og beholde den længst muligt. Og man må sige, at det er Putin ret god til. Ser man på aktionen på Krim gennem russiske briller, er der flere forhold der har ført til den snigende besættelse og den efterfølgende 'Anschluss'. For det første er det almindeligt anerkendt, at store nationer har en 'interessesfære', der omfatter deres mindre naboer. Ingen magt ville drømme om en politisk eller militær aktion rettet mod Nordkorea med mindre Kina var indforstået. Kina er politisk formynder for Nordkorea og sidder med nøglen til fremtiden for den brutale diktaturstat. På samme måde er det også bredt accepteret, at Mellemamerika hører til USA's interessesfære. Der er international forståelse for, at USA har frihed til at forhindre etablering af fjendtlige regimer i baglandet. Og sådan administrerer USA da også sin politiske og økonomiske indsats i Mellemamerika. På samme måde mener Rusland, at Ukraine er inden for den russiske interessesfære. Det er en holdning, der er svær at afvise. Ukraine var både en del af Zarernes Rusland og af Sovjetunionen, og der er stærke kulturelle og historiske bånd mellem russere og ukrainere. Man siger om russerne, at så længe de har naboer, sover de ikke godt om natten. Det må man have en vis forståelse for, når man ser på de sidste 30 års politiske udvikling. De vestlige politikere begik den store fejl at indlemme en række af de gamle Warszawapagtlande i NATO. Selv om kommunismen er væk, anser russerne stadig NATO for en fjendtlig organisation, og det opfattes som en grov provokation, at Sovjets gamle våbenbrødre nu er gået over til fjenden. Ruslands sikkerhedszone, der tidligere udgjorde alt land bag jerntæppet, er nu rykket dramatisk østpå. Det ultimative mareridt for russerne ville være Ukraine som medlem af både NATO og EU. Hvordan mon vi danske ville have haft det, hvis vi en skønne morgen i 1960'erne var vågnet op til nyheden om, at Norge, Sverige og Tyskland nu var medlem af Warszawapagten og allieret med Sovjetunionen?

For det andet er Ukraine ingen dydig mønsterstat i god udvikling, men tværtimod en løs og farlig kanon på dækket. Siden 1990 har Kina med viljestyrke og omtanke udviklet sig fra en økonomisk ruin til en af verdens stærkeste økonomier med udsigten til, at 70 procent af den milliardstore kinesiske befolkning vil tilhøre den globale middelklasse omkring 2030. I samme periode har den ukrainske økonomi overhovedet ikke udviklet sig til det bedre, når man ser bort fra en mindre produktivitetstigning i landbruget som resultat af privatiseringen. Ukraine er gennemsyret af korrupsion, kriminalitet og et dilettantisk politisk styre, der ikke har magtet eller villet gennemføre de vækstreformer, som er afgørende for Ukraines politiske og økonomiske udvikling. Man kan ikke bebrejde Putin, at han vil have Ukraine på sporet igen, og

at det skal ske på den russiske måde. Ikke på EU's og NATO's måde. Når den ellers ligevægtige og moderate Angela Merkel i en telefonsamtale med Barack Obama tillader sig at sige, at Putin 'lever i en anden verden', så er det, fordi hun mener det. Merkel har utvivlsomt ret. Putin er ikke kommunist, men en snarere en kurér fra en svunden tid. Zarens kurér, der bringer budskabet om et nyt Storrusland i støbeskeen. Et måbende og handlingslammet EU må nu i de kommende år være passive vidner til, at Putin udfolder store anstrengelser for at realisere sin drøm om den store russiske føderation. Udover Ukraine vil det være Moldova og Belarus (Hviderusland), der kommer i skudlinjen. Ikke i militær forstand. Putin er ingen sørøver eller galning. Han vil lokke med list og løfter om billig energi, lukrative handelsaftaler og grandiose investeringer. Ledsaget af et par velvalgte trusler. Ellers ville Putin jo ikke være Putin. Om det lykkes for ham at genrejse et Storrusland ved vi naturligvis ikke, men vi ved, at han vil bruge alle døgnets vågne timer på forsøget. Hvad kan vi i Vesten så gøre ved det? På kort sigt, ikke ret meget. De vedtagne sanktioner er en vits. På hvilket retsgrundlag kan USA og EU tillade sig at indefryse navngivne russeres udenlandske pengekonti uden sigtelse, tiltale eller dom? Sanktionsvåbenet er udueligt, men som en klog dansk politiker (de findes!) har sagt det: "enhver ansvarlig politiker vil hellere gøre det forkerte end slet ikke at gøre noget". Ingen boykot eller sanktionspakke har nogen sinde væltet en diktator. Sanktioner betyder isolation, som virker systembevarende for totalitære regimer. 13 års total boykot væltede ikke Saddam Hussein, men etableringen af jerntæppet som en total selvboykot betød overlevelse af sovjetimperiet i næsten 50 år. I stedet for en virkningsløs straffeaktion mod Rusland for annekteringen af Krim, bør EU i stedet gå ind i et intensivt samarbejde med Ukraine, hvor vi forlanger omfattende reformer til gengæld for investeringer, økonomisk bistand og politisk støtte. Vi kan endnu nå at gøre det rigtige, men er på vej til at gøre det forkerte.